

Vlaanderen
is energie en klimaat

**Energie sparen vanaf 2021?
Vraag je premie aan!**

VLAAMS
ENERGIE- &
KLIMAATAGENTSCHAP

www.energiesparen.be

Inhoud

Nieuwbouw of herbouw	4
Definitie.....	4
Financiële steunmaatregelen.....	4
(korting op onroerende voorheffing, E-peilpremie netbeheerder, Vlaamse sloop- en heropbouwpremie)	
Bestaande woningen	6
Definitie.....	6
Financiële steunmaatregelen voor afzonderlijke investeringen.....	7
(dakisolatie of zoldervloerisolatie, muurisolatie, vloerisolatie, nieuwe beglazing, zonneboiler, warmtepompboiler, warmtepomp, zonnepanelen, condensatieketel)	
EPC-labelpremie.....	28
Totaalrenovatiebonus voor bestaande woningen.....	31
Renteloos renovatiekrediet en energielening+.....	34
Premie voor thuisbatterij.....	36
Ingrijpende energetische renovatie.....	37
Premies voor beschermde afnemers	39
Verhoogde premies voor klanten met uitsluitend nachttarief	41
Huur- en isolatiepremie	43
Collectieve renovatie via projectbegeleiding	44
Energielening voor kwetsbare doelgroep	46
Andere financiële voordelen	46
Verzekering gewaarborgd wonen.....	46
Renovatiepremie.....	46
Dim je energiekosten, ga langs bij jouw energiehuis.....	47
Waar vind ik mijn energiehuis?	48
Verklarende woordenlijst	49
Nuttige adressen en verwijzingen	50
Individuele premies van je netbeheerder voor eindfacturen vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021	52

Voorwoord

6 op 10 Vlaamse woningen zijn toe aan een grondige renovatie. Uit de tweejaarlijkse bevraging (november 2019) van het VEKA blijkt dat 91% van de Vlamingen energiebesparing belangrijk tot heel belangrijk vindt. Anderzijds is 1 dak op 6 helemaal niet geïsoleerd, is de helft van de muren niet geïsoleerd en heeft 10% van alle ramen enkel glas.

Het goede nieuws is dat 4 op 10 woningeigenaars de volgende 5 jaar wel 1 of meerdere energiebesparende investeringen plannen. De Vlaamse overheid zorgt voor een duw in de rug en voorziet heel wat nieuwe premies zoals de EPC-labelpremie, het renteloos renovatiekrediet, energielening+, een verhoogde isolatiepremie bij asbestverwijdering, isolerende beglazing en de na-isolatie van buitenmuren, een premie voor zonnepanelen en verhoogde premies voor klanten met uitsluitend nachttarief.

De ambitie is dat iedere woning tegen 2050 een A-label haalt. Zo kunnen we samen evolueren naar een klimaatneutrale samenleving.

Als je vragen hebt over de specifieke toepassingsvoorwaarden van de premies, neem dan contact op met je netbeheerder (Fluvius) of de betreffende Vlaamse overheidsdienst. De informatie in deze brochure is onder voorbehoud van wijzigingen en is als leidraad bedoeld.

Nieuwbouw of herbouw

Definitie

Sinds 2006 is de energieprestatieregelgeving van kracht. Vanaf dan vallen alle woningen met een nieuwe omgevingsvergunningsaanvraag onder deze regelgeving en moeten deze woningen een bepaalde energieprestatie halen. Die prestatie wordt uitgedrukt in een E-peil. Voor bouwaanvragen vanaf 2021 mag het E-peil maximaal E30 bedragen.

Nieuwbouwwoningen		
bouwaanvragen in 2014 en 2015	50% korting bij een E-peil van maximaal E40, gedurende 5 jaar	100% korting bij een E-peil van maximaal E30, gedurende 5 jaar
bouwaanvragen vanaf 1 januari 2016 tot en met 31 december 2021	50% korting bij een E-peil van maximaal E30, gedurende 5 jaar	100% korting bij een E-peil van maximaal E20, gedurende 5 jaar

Financiële steunmaatregelen

Korting op onroerende voorheffing

Voor nieuwbouwwoningen krijg je bij het behalen van een laag E-peil een korting op de onroerende voorheffing. De korting is afhankelijk van het jaar van de bouwaanvraag en het behaalde E-peil. Deze korting wordt automatisch toegekend en moet dus niet apart worden aangevraagd.

E-peilpremie netbeheerder

- Voor bouwaanvragen tot en met 31 december 2016 heb je vanaf E20 of lager recht op een E-peilpremie.
- Voor bouwaanvragen vanaf 2017 werd deze premie afgeschaft.

Vlaamse sloop- en heropbouwpremie

De Vlaamse Regering voerde in 2018 een sloop- en heropbouwpremie in voor particulieren. De premie wordt verhoogd naar 10.000 euro per project en geldt voor woningen met een omgevingsvergunningsaanvraag vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 december 2022. De Vlaamse sloop- en heropbouwpremie kan uitsluitend aangevraagd worden door wie niet in aanmerking komt voor de 6% btw-regeling voor sloop- en heropbouw. De 6% btw-regeling geldt voor woningen die gedurende 5 jaar de enige en eigen woning van de bouwheer / koper zijn en die een bewoonbare oppervlakte hebben van maximaal 200 m². Zowel projecten van bouwheren-natuurlijke personen als die van bouwpromotoren komen in aanmerking. De 6% btw-regeling wordt vanaf 2021 tot eind 2022 uitgebreid tot het volledig Belgisch grondgebied.

Voorwaarden: enkel gecombineerde omgevingsvergunningsaanvragen voor sloop- en heropbouw komen in aanmerking voor de Vlaamse sloop- en heropbouwpremie.

Procedure voor de aanvraag van de premie

De slooppremie moet **online aangevraagd** worden en dit binnen de 3 maanden na de goedkeuring van de omgevingsvergunning voor sloop- en heropbouw. Voor omgevingsvergunningsaanvragen tot eind 2020, moet de premie nog steeds aangevraagd worden binnen de 3 maanden na de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Van zodra je woning aan de BEN-eisen (bijna-energie neutraal) voldoet, verschijnt het logo 'ik BEN mee' op je EPB-aangifte. Dat slaat later goed aan bij de (mogelijke) verkoop. **Meer info.**

Bestaande woningen

Definitie

Een bestaande woning is een woning die vóór 1 januari 2006 is aangesloten op het elektriciteitsnet. Als de woning later werd aangesloten, vallen ook de woningen met een bouwaanvraag van vóór 1 januari 2006 onder de definitie van bestaande woningen. Nieuwbouw en herbouw worden uitgesloten.

Om de energieprestaties van onze woningen sterk te verbeteren, hebben de Vlaamse overheid en diverse sectororganisaties uit de bouwwereld de handen in elkaar geslagen en een Renovatiepact gesloten.

De uiteindelijke ambitie is dat in 2050 elk huis of elk appartement even energiezuinig is als een energetisch performante nieuwbouwwoning van vandaag of een energielabel A heeft.

Wie verstandig is 'BENOvert': renoveert beter, met hogere ambities op het vlak van energieprestaties. En ook grondiger, goed gepland en met deskundig advies, zodat de verschillende renovatiestappen in de meest logische volgorde worden uitgevoerd, en ook latere renovatiestappen haalbaar blijven. Een uitgebreide publicatie over benoveren en een lijst met aannemers die deze principes al toepassen, kan je [raadplegen](#).

IK BENOVEER
benoveren = beter renoveren

Financiële steunmaatregelen voor afzonderlijke investeringen

Ik isoleer mijn dak (of zoldervloer)

Dakisolatie mag in geen enkele woning ontbreken! Dergelijke investering is meestal op enkele jaren terugverdiend dankzij de premies en de lagere verwarmingskosten. Waarop wachten? Woningen of appartementen die in 2021 geen dakisolatie hebben, kunnen in toepassing van de Vlaamse Codex Wonen ongeschikt worden verklaard.

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja! Iedereen die het dak van een bestaande woning isoleert, kan een premie aanvragen. Eigenaars van meerdere woningen kunnen dus voor elke woning die ze isoleren, een premie aanvragen. Ook huurders kunnen de premie aanvragen, als de factuur op hun naam staat. En er is nog meer! Ook als je een nieuwe aanbouw plaatst, kan je voor dit nieuwe gedeelte een premie aanvragen.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie voor het plaatsen van dakisolatie of zoldervisolatie in 2021 bedraagt 4 euro per m² als je het laat plaatsen door een aannemer.

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalings-

datum) bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag.

Extra premie voor asbestverwijdering vanaf 2021

Indien er gelijktijdig wordt geïnvesteerd in de verwijdering van asbesthoudende dakbedekking of een asbesthoudend onderdak en in dakisolatie of zoldervloerisolatie, dan wordt een hogere premie toegekend, namelijk 12 euro per m² geïsoleerde dakoppervlakte. Om in aanmerking te komen voor deze extra premie, zal het asbest moeten verwijderd en afgevoerd worden volgens strikte regels bepaald door OVAM en de Codex welzijn op het werk.

Wat zijn de voorwaarden?

De premie is geldig voor ofwel dakisolatie ofwel zoldervloerisolatie, maar niet voor beide. Voor de isolatie van de zoldervloer kan je alleen een premie krijgen als het gaat om de vloer van een onverwarmde zolder.

Omdat het isolatiemateriaal voldoende moet isoleren, is er voor de R_d-waarde* een benedengrens vastgelegd. Op die manier wordt iedereen gestimuleerd voldoende isolatie te plaatsen. Aarzel zeker niet om meer te

* R_d-waarde is de warmteweerstand. Hoe hoger de R_d-waarde, hoe beter het materiaal isoleert.

isoleren als je er plaats voor hebt. Hoe dikker het isolatiemateriaal, hoe beter je dak geïsoleerd is. Het nieuw geplaatste materiaal moet minstens een R_d-waarde hebben van 4,5 m²K/W. Het aantal centimeter isolatiemateriaal dat nodig is om de R_d-waarde te halen, hangt af van het type materiaal dat je gebruikt. Het materiaal mag in verschillende lagen geplaatst worden. Een bestaande isolatielaag en de afwerkingslaag mag je niet meerekenen om aan de minimumwaarde te komen.

De werken moeten gebeuren door een aannemer.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met je netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden (bijvoorbeeld een dampscherm) en van de technische eisen (R_d-waarde) waaraan de dakisolatie moet voldoen.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij je netbeheerder (Fluvius) zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je

netbeheerder. Je kan de premie online aanvragen. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in één van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet voor eindfacturen vanaf 2021 ten laatste 24 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Facturen die ouder zijn dan 24 maanden, komen niet in aanmerking. Doe de aanvraag onmiddellijk nadat de werken zijn uitgevoerd. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer technische informatie over dakisolatie?

Je vindt informatie over correct isoleren en nog veel meer op de website www.energiesparen.be/dakisolatie.

Minimale dakisolatie verplicht

Sinds 2015 geldt in Vlaanderen een minimumnorm voor dakisolatie, namelijk minimale R-waarde van 0,75 m²K/W. Vanaf 2021 kan het ontbreken van een dakisolatie aanleiding geven tot het ongeschikt verklaren van de woning. Dus waarop wachten? **Meer info.** Veel renovatieplezier!

Ik isoleer mijn muren

De gevels of buitenmuren van je woning staan voortdurend in contact met de buitenomgeving en ondergaan constant temperatuurschommelingen. Als je gevels niet geïsoleerd zijn, laten ze gemakkelijk warmte door, tijdens de zomer van buiten naar binnen, en tijdens de winter van binnen naar buiten. Isoleer je gevels en je wooncomfort stijgt!

Het is heel belangrijk dat je op voorhand je specifieke situatie laat onderzoeken.

- Kan er aan de buitenkant isolatie aangebracht worden? Vraag aan je gemeentebestuur of architect of je daar een stedenbouwkundige vergunning voor nodig hebt.
- Als je de luchtspouw van je gevel wilt laten opvullen, vraag advies aan een aannemer om te onderzoeken of de spouw geschikt is om op vullen.
- En isoleer je aan de binnenkant, weet dat je dan binnenruimte verliest.

Voor die laatste 2 manieren moet ook de uitvoerder van de werken aan bepaalde voorwaarden voldoen.

WIST JE DAT ...

je muren op drie verschillende manieren kan isoleren: aan de buitenkant, in de spouw of aan de binnenkant.

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja! Iedereen die één of meerdere buitengevels van een bestaande woning laat isoleren door een aannemer, kan deze premie aanvragen. Eigenaars van verschillende woningen kunnen dus voor elke woning die ze extra isoleren, een premie aanvragen. Ook huurders kunnen een premie aanvragen, als de factuur op hun naam staat. En er is nog meer! Ook als je een nieuwe aanbouw plaatst, kan je voor dit nieuwe gedeelte een premie aanvragen.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premiehoogte hangt af van de manier waarop je isoleert.

- Isoleer je aan de buitenkant, dan krijg je 30 euro per m² geïsoleerd geveloppervlak.
- Isoleer je de spouw, dan krijg je 5 euro per m² geïsoleerd geveloppervlak.
- Isoleer je aan de binnenkant, dan krijg je 15 euro per m² geïsoleerd geveloppervlak.

Het isolatiemateriaal en de plaatsing moeten uiteraard aan de door de Vlaamse Regering opgelegde voorwaarden voldoen.

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalingsdatum) bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag.

Extra premie voor asbestverwijdering in 2021 en 2022

Als er gelijktijdig wordt geïnvesteerd in de verwijdering van asbesthoudende gevelbekleding en in muurisolatie langs de buitenzijde van een buitenmuur, dan wordt een hogere basispremie toegekend, namelijk 38 euro per m² geïsoleerd geveloppervlak.

Wat zijn de voorwaarden?

- Isoleer je langs de buitenkant, dan moet de R_d-waarde van het nieuw geplaatste isolatiemateriaal minstens 3,0 m²K/W zijn.
- Heb je een onge vulde spouw van minstens 5 cm, laat dan een STS-71-1 gecertificeerde aannemer nakijken of spouwisolatie aanbrengen mogelijk is. Het isolatiemateriaal mag ten hoogste een lambda-waarde hebben van 0,065 W/mK. Een gecertificeerde aannemer moet ook de werken uitvoeren om in aanmerking te komen voor de premie.
- Wil je isoleren aan de binnenkant van de buitenmuur, dan moet het isolatiemateriaal minstens een

R_g-waarde hebben van 2,0 m²K/W. De werken moeten met de nodige accuraatheid uitgevoerd worden door een aannemer die beschikt over een certificaat van bekwaamheid of aspirant, ofwel opgevolgd worden door een architect met controle op de uitvoering van de werken.

Vind de lijst van gecertificeerde aannemers voor **spouwmuur** en voor **binnenisolatie**.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met je netbeheerder (Fluvius) voor een overzicht van alle voorwaarden waaraan de muurisolatie moet voldoen.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij je netbeheerder (Fluvius), zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Bij de aanvraag moet je trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je netbeheerder. Je kan de premie online aanvragen. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagfor-

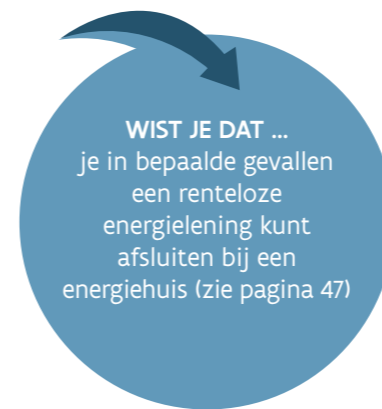
mulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet voor eindfacturen vanaf 2021 ten laatste 24 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Facturen die ouder zijn dan 24 maanden, komen niet in aanmerking. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer informatie over muurisolatie?

Meer informatie over correct isoleren en nog veel meer.

En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder de nodige informatie.

Ik isoleer mijn vloer

Het isoleren van het onderste schildeel van je woning is de volgende grote stap om te komen tot een volledig geïsoleerde woning. Gun jezelf het hedendaagse comfort en hou je voeten warm! Door het aanbrengen van isolatie op de vloer van de benedenverdieping of aan het plafond van je kelder, voelt je vloer minder koud aan en kan de thermostaat een graadje lager. Waarop wachten?

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja, iedereen die zijn vloer (of kelderplafond) laat isoleren door een aannemer, kan een premie aanvragen. Eigenaars van meerdere woningen kunnen dus voor elke woning die ze extra isoleren, een premie aanvragen. Ook huurders kunnen dat, als de factuur op hun naam staat. En als je een nieuwe aanbouw zet, kan je voor dit nieuwe gedeelte ook een premie aanvragen.

Hoeveel bedraagt de premie?

Je krijgt 6 euro per m² geïsoleerde vloeroppervlak. Hou daar dus rekening mee als je je kostenplaatje berekent.

Het isolatiemateriaal en de plaatsing moeten uiteraard aan de voorwaarden voldoen.

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalingsdatum) bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag.

Wat zijn de voorwaarden?

De aangebrachte isolatie moet een R_d -waarde hebben van minstens 2,0 m²K/W. Het aantal centimeter isolatiemateriaal dat nodig is om de R_d -waarde te halen, hangt af van het type isolatiemateriaal dat gebruikt wordt.

De werken moeten gebeuren door een aannemer.

Neem zeker vóór de werken contact op met je netbeheerder voor het volledige overzicht van de voorwaarden.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij de netbeheerder, zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je netbeheerder. Dit gaat sneller en de premie wordt ook

vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet voor eindfacturen vanaf 2021 ten laatste 24 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Facturen die ouder zijn dan 24 maanden, komen niet in aanmerking. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer informatie over vloerisolatie?

Meer informatie over correct isoleren en nog veel meer.

En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder (Fluvius) de nodige informatie.

WIST JE DAT ...
bij vervanging van je ramen je ook een renovatiepremie kunt aanvragen? Kijk snel op www.wonenvlaanderen.be

Ik plaats nieuwe beglazing

Vensters laten méér warmte door dan geïsoleerde muren! De verliezen hangen af van veel factoren, onder meer het type glas maar ook het raamprofiel. Hoogrendementsbeglazing - de naam zegt het al zelf - isoleert 2 tot 3 keer beter dan gewoon dubbelglas en tot 5 keer beter dan enkelglas! Weg met het koude gevoel aan de vensters!

Hoogrendementsglas (1,0-glas) heeft een dun isolerend metaallaagje aan de binnenzijde van een van de glasplaten en de spouw kan gevuld zijn met een edelgas (bijvoorbeeld argon) in plaats van lucht zoals bij gewoon dubbelglas.

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja, iedereen die nieuwe beglazing plaatst in een bestaande woning, kan een premie voor hoogrendementsbeglazing of drievoudige beglazing aanvragen. Eigenaars van meerdere woningen kunnen dit doen voor elke woning waar ze nieuwe beglazing laten plaatsen. Ook huurders kunnen dat, als de factuur op hun naam staat. En als je een nieuwe aanbouw zet, kan je voor dit nieuwe gedeelte ook een premie aanvragen. Veranda's komen niet in aanmerking.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie bedraagt 16 euro per m² beglazing.

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalingsdatum) bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag.

Wat zijn de voorwaarden?

De beglazing heeft maximaal een U-waarde van 1,0 W/m²K. Hoe lager deze waarde, hoe beter de isolerende functie.

De beglazing moet geplaatst worden door een aannemer.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met je netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden waaraan de beglazing moet voldoen.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij je netbeheerder zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je

netbeheerder. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder.

Let op: het aanvraagformulier moet voor eindfacturen vanaf 2021 ten laatste 24 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Facturen die ouder zijn dan 24 maanden, komen niet in aanmerking. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer informatie over hoogrendementsglas?

Meer informatie over hoogrendementsbeglazing. En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder (Fluvius) de nodige informatie.

Dubbelglas verplicht

Vanaf 2020 trad de **dubbelglasnorm** in werking. Het hebben van enkelglas zal geleidelijk aan zwaarder doorwegen in de beoordeling van de woningkwaliteit en kan vanaf 2023 leiden tot de ongeschiktverklaring van je woning! Vervang daarom nu alle enkelglas en zodat je woning tijdig in orde is.

Ik wil een zonneboiler plaatsen

Met een zonneboiler kan je een groot deel van het water voor sanitair gebruik opwarmen met gratis zonnestraling om in warmte en slaat die warmte op in een voorraadvat met water. Geeft de zon niet voldoende warmte, dan zorgt de naverwarming ervoor dat er altijd voldoende warm water beschikbaar is. De hoofdonderdelen van een zonneboiler zijn de zonnecollector (op het dak), de leidingen, het voorraadvat, de regeling en de naverwarming.

Een zonneboiler voor vier personen kost gemiddeld 4000 euro (exclusief btw). Daartegenover staat dat je jaarlijkse kosten voor het verwarmen van water nog maar de helft van vroeger zijn.

De premie kan aangevraagd worden voor bestaande woningen. Ook (nieuwbouw)woningen die aangesloten zijn op het elektriciteitsnet voor 1 januari 2014 of waarvoor de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen meer dan 5 jaar geleden werd verleend en waarbij het gebouw voldoet aan de EPB-eisen en de EPB-aangifte tijdig werd ingediend, komen in aanmerking.

WIST JE DAT ...
een zonneboiler meer dan 50% van het sanitair warm water gratis door de zon opwarmt.

Deze premie is niet cumuleerbaar met een premie voor warmtepompboiler.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie bedraagt 550 euro per m² apertuuroppervlakte, maximaal 2750 euro premie en maximaal 40% van het factuurbedrag, inclusief btw.

In sommige gemeenten wordt een aanvullende premie gegeven. Kijk hiervoor bij **subsidies** op onze website.

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalingsdatum) bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag.

Wat zijn de voorwaarden?

Let op: de aannemer moet beschikken over een certificaat van bekwaamheid, afgeleverd door RESCERT. Als de uitvoerende aannemer niet over een certificaat van bekwaamheid beschikt, dan moet hij zich laten bijstaan. Dit kan door een extern installateur of keuringsorganisme, telkens RESCERT gecertificeerd, die de goede uitvoering van de installatie valideert. De uitvoerende aannemer zal vervolgens het certificeringsnummer van deze derde partij op het aanvraagformulier moeten vermelden.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met de netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden waaraan de zonneboiler moet voldoen.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij de netbeheerder (Fluvius), zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier kan je vinden op de website van je netbeheerder. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet voor eindfacturen vanaf 2021 ten laatste 24 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Facturen die ouder zijn dan 24 maanden, komen niet in aanmerking. Doe het onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Ik wil een warmtepompboiler plaatsen

Een milieuvriendelijk alternatief voor een klassieke boiler op elektriciteit, aardgas of stookolie is een warmtepompboiler.

Een warmtepompboiler warmt sanitair warm water op via de warme lucht die wordt onttrokken uit (niet-verwarmde ruimtes van) de woning of uit de buitenlucht. Door compressie wordt de lucht op een hogere temperatuur gebracht en hierdoor wordt het sanitair water opgewarmd om zo tot de gewenste temperatuur te komen.

In vergelijking met een traditionele elektrische boiler verbruikt een warmtepompboiler tot drie keer minder elektriciteit. De aanschafprijs bedraagt ongeveer 2500 euro (exclusief btw). Zo'n boiler is vooral interessant voor wie meer dan 100 l warm water per dag verbruikt (dus hoe hoger het verbruik, hoe interessanter het toestel).

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

De premie kan aangevraagd worden voor bestaande woningen. Ook (nieuwbouw)woningen die aangesloten zijn op het elektriciteitsnet voor 1 januari 2014 of waar-

voor de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen meer dan 5 jaar geleden werd verleend en waarbij het gebouw voldoet aan de EPB-eisen en de EPB-aangifte tijdig werd ingediend, komen in aanmerking. De warmtepompboiler beschikt over een Europees productlabel van A+ of beter en een regeling om de warm water temperatuur te verhogen bij een extern signaal om zo aan thermische opslag te kunnen doen.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie bedraagt 300 euro per woning of wooneenheid, begrensd tot 40% van het factuurbedrag inclusief btw. De investering in een warmtepompboiler telt niet mee voor de uitdovende totaalrenovatiebonus.

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalingsdatum) bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag.

Wat zijn de voorwaarden?

De warmtepompboiler beschikt over een Europees productlabel van A+ of beter en een regeling om de warm water temperatuur te verhogen bij een extern signaal om zo aan thermische opslag te kunnen doen.

De warmtepompboiler moet geplaatst worden door een aannemer.

De premie voor een zonneboiler en een warmtepompboiler zijn niet cumuleerbaar met elkaar. De premies voor een warmtepomp en een warmtepompboiler zijn enkel cumuleerbaar met elkaar in zoverre de plaatsing van de warmtepompboiler die van de warmtepomp vooraf gaat. De premie voor een lucht/lucht warmtepomp en een warmtepompboiler zijn altijd cumuleerbaar.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij de netbeheerder (Fluvius), zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen. Het aanvraagformulier kan je vinden op de website van je netbeheerder of ga langs in een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet voor eindfacturen vanaf 2021 ten laatste 24 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Facturen die ouder zijn dan 24 maanden, komen niet in aanmerking. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Ik wil mijn huis verwarmen met een warmtepomp

Een milieuvriendelijk alternatief voor de klassieke verwarmingsinstallatie is een warmtepomp. Er zijn diverse types warmtepompen beschikbaar. Een warmtepomp haalt haar warmte uit de ondergrond of het grondwater (een geothermische warmtepomp) of uit de buitenlucht (een lucht/lucht of een lucht/water warmtepomp). De meeste warmtepompen werken op elektriciteit. Een beperkt aantal warmtepompen werkt op aardgas (een gasabsorptiewarmtepomp). Meer en meer wordt een warmtepomp gecombineerd met een klassieke condensatieketel (een hybride lucht/water-warmtepomp).

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

De premie kan aangevraagd worden voor bestaande woningen. Ook (nieuwbouw)woningen die aangesloten zijn op het elektriciteitsnet voor 1 januari 2014 of waarvoor de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen meer dan 5 jaar geleden werd verleend en waarbij het gebouw voldoet aan de EPB-eisen en de EPB-aangifte tijdig werd ingediend, komen in aanmerking. Deze premie is enkel cumuleerbaar met een

premie voor een warmtepompboiler indien de warmtepompboiler eerst werd geplaatst. De premie voor een lucht/lucht warmtepomp en een warmtepompboiler zijn altijd cumuleerbaar.

Hoeveel bedraagt de premie ?

De premie is afhankelijk van het type warmtepomp en kan niet hoger zijn dan 40% van het factuurbedrag.

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalingsdatum) bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag.

type warmtepomp	premie* in euro
geothermisch	maximaal 4000
lucht / water	maximaal 1500
hybride lucht / water	maximaal 800
lucht / lucht	maximaal 300

* De premie wordt verdubbeld als je de warmtepomp plaatst ter vervanging van elektrische verwarming (via exclusieve nachtteller) in je volledige woning of als je woning in een gebied zonder aardgasnet ligt. Je kan beide verdubbelingen niet cumuleren.

Wat zijn de voorwaarden ?

De warmtepomp moet minstens beschikken over een A++-label voor een geothermische warmtepomp en een A+-label voor een niet-geothermische warmtepomp (lucht/lucht, lucht/water of hybride lucht/water warmtepomp).

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met je netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden waaraan de warmtepomp moet voldoen.

Let op: de aannemer moet beschikken over een certificaat van bekwaamheid, afgeleverd door RESCERT. Als de uitvoerende aannemer niet over een certificaat van bekwaamheid beschikt, dan moet hij zich laten bijstaan. Dit kan door een extern installateur of keuringsorganisme, telkens RESCERT gecertificeerd, die de goede uitvoering van de installatie valideert. De uitvoerende aannemer zal vervolgens het certificeringsnummer van deze derde partij op het aanvraagformulier moeten vermelden.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan ?

Je vraagt de premie aan bij de netbeheerder (Fluvius), zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je netbeheerder. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs bij een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet ten laatste 24 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Facturen die ouder zijn dan 24 maanden, komen niet in aanmerking. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Ik wil zonnepanelen plaatsen

Met zonnepanelen kan je het grootste deel van je elektriciteitsverbruik opwekken met gratis zonlicht. De Vlaamse Regering heeft ambitieuze doelstellingen voor zonne-energie. Bovendien zijn zonnepanelen een rendabele en veilige investering. Door de daling van de kostprijzen en de hoge elektriciteitsprijzen zijn de meeste installaties binnen de tien jaar terugverdiend. Daarna leveren ze doorgaans nog 15 jaar lang stroom.

Zonnepanelen met een vermogen van ongeveer 4 kWp, om een doorsnee gezin met een jaarverbruik van 3500 kWh bijna volledig van stroom te voorzien, kosten gemiddeld 4700 euro (exclusief 6% btw).

Bekijk aansluitend de batterijpremie op pagina 36.

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

De premie kan aangevraagd worden voor bestaande woningen. Ook (nieuwbouw)woningen die aangesloten zijn op het elektriciteitsnet voor 1 januari 2014 of waarvoor de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen meer dan 5 jaar geleden werd verleend en waarbij het gebouw voldoet aan de EPB-eisen en de EPB-aangifte tijdig werd ingediend, komen in aanmerking.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie bedraagt voor eindfacturen van 2021 300 euro/kWp voor de eerste 4 kWp en 150 euro/kWp van 4 tot 6 kWp. De premie bedraagt maximum 1500 euro of 40% van het factuurbedrag, inclusief btw. Vanaf 2022 worden de premiebedragen jaarlijks verlaagd.

De datum van de indienstname bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag.

Wat zijn de voorwaarden?

De premie geldt enkel voor nieuwe zonnepanelen in dienst genomen vanaf 2021 met een omvormervermogen kleiner dan of gelijk aan 10kVA. De premie geldt eenmalig per woning/appartement. Er mag nog geen PV-installatie aanwezig zijn en de installatie mag niet verhuisd worden. De zonnepanelen moeten geplaatst worden op het dak van een gebouw, dat moet geïsoleerd zijn met R_d -waarde van minstens $3 \text{ m}^2\text{K}/\text{W}$ als het gebouw wordt verwarmd. Ook hier moet de aannemer beschikken over een certificaat van bekwaamheid, afgeleverd door RESCERT. Als de uitvoerende aannemer niet over een certificaat van bekwaamheid beschikt, dan moet hij zich laten bijstaan. Dit kan door een ex-

tern installateur of keuringsorganisme, telkens RESCERT gecertificeerd, die de goede uitvoering van de installatie valideert. De uitvoerende aannemer zal vervolgens het certificeringsnummer van deze derde partij op het aanvraagformulier moeten vermelden. Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met de netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

De premieaanvraag volgt automatisch wanneer je de zonnepanelen aanmeldt bij de netbeheerder (Fluvius). De geplaatste zonnepanelen moeten binnen de 30 dagen (en uiterlijk 3 maanden) na de indienstname bij de netbeheerder aangemeld worden. Dit kan online via fluvius.be. De datum van de indienstname (datum AREI-keuring) bepaalt de premievoorwaarden en het premiebedrag die van toepassing zijn.

Ik wil een condensatieketel plaatsen

Condensatieketels kunnen permanent een belangrijk deel van de waterdamp in de verbrandingsgassen condenseren. Zo wordt meer nuttige warmte vrijgemaakt. De nog warme verbrandingsgassen worden afgekoeld via een warmtewisselaar waar het retourwater van de radiatoren of de vloerverwarming door stroomt. In vergelijking met een lagetemperatuurketel behaalt een condensatieketel een energiebesparing van ongeveer 10%. Kies voor een modulerende condensatieketel in combinatie met een modulerende thermostaat en / of een weersafhankelijke regeling. Dan wordt het vermogen aangepast aan de vraag.

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja. Wanneer een oude stookolieketel wordt vervangen door een aardgas-, butaan- of propaanketel, komen naast de beschermde afnemers alle prioritaire doelgroepen van de Vlaamse energielening in aanmerking. Als er geen stookolieketel wordt vervangen, komen enkel beschermde afnemers in aanmerking voor de premie.

Hoeveel bedraagt de premie?

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalingsdatum) bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en het premiebedrag (zie tabel hieronder).

Premie plaatsing condensatieketel			
begunstigde		nieuwe condensatieketel op aardgas in aardgasgebied	nieuwe condensatieketel op butaan- of propaan in niet-aardgasgebied
niet geplaatst ter vervanging van een stookolieketel	beschermde afnemer	1800 euro, maximaal 40% van het factuurbedrag	1800 euro, maximaal 40% van het factuurbedrag
geplaatst ter vervanging van een stookolieketel	prioritaire doelgroep van de Vlaamse energielening	2500 euro, maximaal 50% van het factuurbedrag	2500 euro, maximaal 50% van het factuurbedrag

Wat zijn de voorwaarden?

De condensatieketel moet geplaatst worden door een aannemer. De nieuwe individuele condensatieketel moet een CE-markering of minstens een Europees productlabel B (of beter) hebben. Enkel woningen en wooneenheden die aangesloten zijn op het elektriciteitsnet voor 1 januari 2006 of waarvoor de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen werd aangevraagd voor 1 januari 2006, komen in aanmerking.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Het aanvraagformulier kan je vinden op de website van je netbeheerder (Fluvius). Je kan de premie online aanvragen nadat de werken zijn uitgevoerd. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet ten laatste 24 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Facturen die ouder zijn dan 24 maanden, komen niet in aanmerking.

EPC-labelpremie

Het principe

Wanneer je een woning met een slechte energieprestatie binnen de 5 jaar grondig renoveert waardoor het EPC-label aanzienlijk verbetert, kan je hiervoor vanaf 2021 een EPC-labelpremie krijgen. De EPC-labelpremie geldt los van de individuele premies voor de investeringen zelf.

Wanneer komt uw woning in aanmerking?

Eenzijds geldt de EPC-labelpremie voor woningen met een geldig energieprestatiecertificaat opgemaakt vanaf 2019, waaruit blijkt dat de woning een EPC-label E of F heeft.

Anderzijds komen wooneenheden (appartementen) in aanmerking als zij een geldig EPC kunnen voorleggen dat niet ouder is dan 2019, waaruit blijkt dat het appartement een EPC-label D, E of F heeft.

Voorwaarden voor de EPC-labelpremie

- Woningen met een EPC-label E of F moeten binnen de 5 jaar minstens label C halen. Wanneer je woning label A of B haalt, wordt een hogere premie uitge-

reikt. Wooneenheden (appartementen) met een energielabel D, E of F moeten binnen de 5 jaar minstens label B halen. Wanneer je appartement label A haalt, wordt een hogere premie uitbetaald.

- De EPC-labelpremie is niet cumuleerbaar met de totaalrenovatiebonus. Vanaf het ogenblik dat de voucher voor de totaalrenovatiebonus geactiveerd is, kan je geen beroep meer doen op de EPC-labelpremie.
  - Wie al één investering heeft gedaan met een eindfactuur in de periode 2017-2020 en daarvoor een premie heeft aangevraagd, zit automatisch in het traject van de totaalrenovatiebonus en komt niet in aanmerking voor de EPC-labelpremie.
  - Wie in 2020 een bestelbon / offerte heeft ondertekend voor een investering die kan meetellen voor de totaalrenovatiebonus en de eindfactuur hiervoor in 2021 ontvangt, heeft de keuze tussen het traject van de totaalrenovatiebonus of van de EPC-labelpremie.
- Enkel gerenoveerde woningen komen in aanmerking voor de premie. Sloop- en heropbouwprojecten

vallen hier niet onder. Deze worden beschouwd als een nieuwbouw.

- Er kan ook een EPC-labelpremie aangevraagd worden als je energiebesparende investeringen plant vanaf 2021 waarvoor geen individuele premie geldt (bijvoorbeeld de vervanging van elektrische verwarming door een condensatieketel, zelf dakisolatie aanbrengen, ...), maar waardoor het EPC van je woning wel verbetert van label F naar minimaal label C. Hierbij moet het EPC verkregen voor de renovatiewerken, dateren van 2019 of later.
- [Meer informatie](#) over details en voorwaarden.

Hoeveel bedraagt de premie?

Je kan de EPC-labelpremie eenmalig aanvragen per woning. Een uitbetaling van de premie in schijven is wel mogelijk. Als je woning label B behaalt, krijg je een eerste labelpremie van 3750 euro. Indien je woning later label A behaalt, ontvang je de resterende 1250 euro.

EPC-labelpremie	woning (starten van label E of F)	appartement (starten van label D, E, of F)
evolueert naar label A	5000 euro	3750 euro
evolueert naar label B	3750 euro	2500 euro
evolueert naar label C	2500 euro	geen labelpremie

bonus voor beschermde afnemers: 20% hogere EPC-labelpremie

Waar en wanneer vraag ik de premie aan?

Zodra je beschikt over een geldig 'EPC-voor', dien je een aanvraag tot activatie van de EPC-labelpremie in bij Fluvius. Een 'EPC-voor' is een EPC dat opgemaakt werd vanaf 1 januari 2019 of later en aantoonst dat een woning een EPC-label E of F heeft. Bij een appartement (wooneenheid) gaat dit over een EPC-label D, E of F.

Binnen de vijf jaar na de datum van het 'EPC-voor', moet een nieuw 'EPC-na' worden opgemaakt. Een 'EPC-na' toont aan dat de woning na renovatie het gewenste energielabel A, B, of C behaalde. Bij een appartement (wooneenheid) gaat dit over een energielabel A of B. De aanvraag voor de uitbetaling van de EPC-labelpremie moet u indienen binnen het jaar na opmaak van het 'EPC-na'.

Je kan de premie online aanvragen op de website van de netbeheerder. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Contacteer je netbeheerder telefonisch of ga langs in één van de klantenkantoren.

Totaalrenovatiebonus

Het principe

Als je in een woning of appartement na 1 januari 2017 en binnen een periode van 5 jaar, minstens drie van de zeven energiebesparende investeringen laat uitvoeren (zie tabel), kan je aanspraak maken op de totaalrenovatiebonus bovenop de individuele premies voor deze investeringen. De volgorde waarin je de investeringen uitvoert, speelt geen rol. Enkel het resultaat telt.

Belangrijk

De totaalrenovatiebonus is een uitdovende premie die enkel nog toegankelijk is voor burgers die reeds ingestapt zijn in dit traject. Iedereen die minstens één van de zeven energiebesparende investeringen liet uitvoeren gedurende de periode 2017-2020 en hiervoor een premie aanvraag of zal aanvragen, kan nog steeds beroep doen op de totaalrenovatiebonus. Deze groep komt niet in aanmerking voor de EPC-labelpremie.

Wie in 2020 een offerte / bestelbon ondertekende voor een energiebesparende investering waarbij de eindfactuur pas afgeleverd wordt in 2021, heeft de keuze tussen de totaalrenovatiebonus en de EPC-labelpremie.

Als je kiest voor de EPC-labelpremie, mag er nog geen voucher voor de totaalrenovatiebonus geactiveerd zijn. Beide zijn niet cumuleerbaar.

Je investeert in minstens 3 van deze energiebesparende maatregelen. Uiteraard moet je voldoen aan de voorwaarden van de gekozen maatregel (of van het ventilatiesysteem) en ook aan de bijkomende voorwaarden.

- De eindfactuur van de eerste investering heeft een datum vanaf 1 januari 2017. De volgorde waarin je de investeringen uitvoert, speelt geen rol.
- Alle eindfacturen van de investeringen vallen binnen een periode van 5 jaar vanaf de datum van de eindfactuur van de eerste investering die je kiest voor de totaalrenovatiebonus.
- Alleen ventilatiesystemen die warmte halen uit de afvoerlucht om de toevoerlucht op te warmen (systeem D met warmterecuperatie), en vraaggestuurde ventilatiesystemen (vraaggestuurd systeem C) komen in aanmerking. Het ventilatiesysteem moet voor de volledige woning gebruikt worden. Er is altijd een debietmeting nodig om de werkelijke debieten te staven.

- Na het uitvoeren van een investering in isolatie (dak, muur, vloer of glas) moet je wooneenheid voor de betreffende maatregel(en) volledig geïsoleerd zijn volgens de voorwaarden die gelden voor de standaardpremies voor dat type energiebesparende investering om mee te tellen als 1 van de 7 maatregelen.
- Na de vijfde investering leg je een EPC voor waaruit de huidige energieprestatie van de betreffende wooneenheid blijkt. Dat EPC moet dus met andere woorden dienen om aan te tonen dat het volledige dak, alle muren, alle vloeren en alle beglazing in orde zijn, als je die betreffende maatregelen wil laten meetellen voor de totaalrenovatiebonus.

Investeringen in gemeenschappelijke delen van een woongebouw of collectief geplaatste thermische zonnecollectorsystemen, warmtepompsystemen of ventilatiesystemen tellen mee voor de totaalrenovatiebonus van elk van de betrokken appartementen. Een warmtepompboiler telt niet mee.

Welke woningen komen in aanmerking?

Enkel gerenoveerde woningen komen in aanmerking voor de totaalrenovatiebonus. Sloop- en herbouwprojecten vallen hier niet onder. Deze worden beschouwd als nieuwbouw. De totaalrenovatiebonus is alleen geldig voor bestaande woningen die op het net zijn aangesloten vóór 2006 of met bouwaanvraag vóór 2006.

Meer informatie en voorwaarden over de totaalrenovatiebonus.

Totaalrenovatiebonus			
investering	bijkomende voorwaarden voor de bonus (detailinfo op www.energiesparen.be/subsidies)	bonus	
1 dak- of zoldervloerisolatie	minimale nieuw te isoleren oppervlakte bedraagt 30 m ²	<ul style="list-style-type: none"> • te activeren voor eindfacturen tussen 1 januari 2017 en 31 december 2020* • 1 BENO-pas per woning of appartement • binnen een periode van 5 jaar minstens 3 investeringen 	• bonus na 3 investeringen: 1250 €
2 isolatie buitenmuur (via spouw-, buiten- of binnenisolatie)			• bonus na 4 investeringen: 1750 €
3 vloerisolatie	minimale nieuw te isoleren oppervlakte bedraagt 5 m ²	<ul style="list-style-type: none"> • de volledige woning of appartement moet geïsoleerd zijn conform de minimale isolatie-eisen voor het krijgen van een premie vanaf 2017 voor de betreffende investering 	• bonus na 5 investeringen en mits opmaak EPC: 2750 €
4 hoogrendementsbeglazing of drievoudige beglazing			• bonus na 6 investeringen: 3750 €
5 zonneboiler		<ul style="list-style-type: none"> • ook voor ondertekende bestelbon / offerte en bijhorende eindfactuur in 2021 kan de totaalrenovatiebonus nog geactiveerd worden 	• bonus na 7 investeringen: 4750 €
6 warmtepomp			bonus voor appartementen: 50% van bovenstaande bedragen
7 ventilatiesysteem			bonus voor beschermde afnemers: 50% hogere totaalrenovatiebonus

Renteloos renovatiekrediet en energielening+

Het principe

Vanaf 2021 kunnen nieuwe eigenaars van een woning of appartement beroep doen op het renteloos renovatiekrediet. Wie een woning met een slechte energieprestatie koopt en binnen de vijf jaar de energieprestatie daarvan aanzienlijk verbetert, zal aansluitend bij het hypothecair krediet voor de verwerving van het pand, ook een renteloos renovatiekrediet kunnen afsluiten.

Voorwaarden

Om in aanmerking te komen voor het renteloos renovatiekrediet, moet er een hypothecair hoofdkrediet zijn, dat hoofdzakelijk bestemd is voor de verwerving van de woning. Aanvullend bij het hoofdkrediet kan je een renteloos renovatiekrediet afsluiten met het engagement om de eensgezinswoning van label E of F naar label A, B of C te brengen binnen een periode van 5 jaar. Voor appartementen geldt een te realiseren verbetering van label D, E of F naar label A of B. Het engagement is een resultaatsverplichting. Het renovatiekrediet moet hoofdzakelijk dienen voor de renovatie van de woning.

Let op: enkel indien de notariële akte vanaf 2021 wordt getekend en het hoofdkrediet vanaf 2021 wordt aangevraagd, kan je een renteloos renovatiekrediet aanvragen. De volledige voorwaarden vind je op onze website.

Hoeveel kan ik ontlenen?

RENTELOOS RENOVATIEKREDIET		
	woning (E / F)	appartement (D / E / F)
naar label C	30.000 euro	niet van toepassing
naar label B	45.000 euro	30.000 euro
naar label A	60.000 euro	45.000 euro

Waar vraag ik het renovatiekrediet of de energielening+ aan?

Je kan een renteloos renovatiekrediet afsluiten bij je bank, samen met het afsluiten van een hoofdkrediet voor het verwerven van een woning. Het renovatiekrediet is renteloos aangezien de interesten automatisch een keer per jaar door de Vlaamse overheid, in casu door het VEKA, worden terugbetaald onder de vorm van een rentesubsidie. Als je een woning geschonken of na erfenis krijgt, kan je terecht bij het energiehuis

voor het afsluiten van een gelijkaardige energielening+. Het belangrijkste verschilpunt met het hypothecair renovatiekrediet is dat bij de energielening+ niet met een rentesubsidie wordt gewerkt, maar dat de lening van bij aanvang renteloos wordt toegekend.

[Meer informatie](#) over het renteloos renovatiekrediet.

Premie voor thuisbatterij

Het principe

Stroom afkomstig van bijvoorbeeld zonnepanelen die niet meteen kan worden verbruikt, wordt op het elektriciteitsnet gezet. Met een thuisbatterij kunnen kleine producenten hun overtollige stroom zelf opslaan en verbruiken als ze die nodig hebben. Nog tot eind 2024 kan je voor die thuisbatterij een premie aanvragen.

De voorwaarden

De premie voor een thuisbatterij geldt alleen voor (natuurlijke) personen in bezit van zonnepanelen (of een andere decentrale productie-installatie voor elektriciteit) met een maximaal vermogen van 10 kW. De batterij moet gekeurd zijn volgens de AREI-normen, aangesloten zijn op het elektriciteitsdistributienet in Vlaanderen voor minstens 10 jaar en moet door een elektrotechnisch installateur worden geplaatst. De hoofdmeter van je aansluiting op het elektriciteitsnet moet een digitale meter zijn.

Hoeveel bedraagt de premie?

Op 1 januari 2021 bedraagt de premie 250 euro per kilowattuur werkelijke capaciteit van het batterijsysteem.

De premie bedraagt maximaal 3200 euro en kan nooit meer bedragen dan 35% van de investeringskosten. De premie voor een thuisbatterij wordt vanaf 1 april 2021 gewijzigd (onder voorbehoud van definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering). Het bedrag zal afhangen van de capaciteit van de batterij en zal jaar na jaar dalen. Vanaf 1 april 2021 wordt de premie verhoogd naar 300 euro/kWh voor de eerste 6 kWh en bijkomend 250 euro/kWh voor de volgende 6 tot 9 kWh. De premie bedraagt maximaal 2550 euro of 40% van de investeringskosten.

Hoe vraag ik de premie aan?

Je vraagt de premie aan binnen de 3 maanden na de eindfactuur of de datum van afsluiting van het leasingcontract. Vanaf 1 april 2021 moet de volledige premie-aanvraag binnen zes maanden na de laatste factuurdatum ingediend worden. De datum van indienen van een volledig premiedossier bepaalt onder welke premievoorwaarden uw aanvraag valt.

Meer informatie over de laatste stand van zaken inzake de hervorming van deze premie en de aanvraag van de premie.

Ingrijpende energetische renovatie

De ingrijpende energetische renovatie (IER) is een renovatie waarbij de technische installaties volledig worden vervangen en waarbij minstens 75% van bestaande en nieuwe scheidingsconstructies die grenzen aan de buitenomgeving, wordt (na)geïsoleerd.

Er zijn twee kortingen van toepassing:

- korting op de onroerende voorheffing;
- korting op registratierechten.

Wie vanaf 1 januari 2020 een omgevingsvergunningsaanvraag voor een IER indient en op het einde van de rit een E-peil van maximaal E60 kan voorleggen, kan gedurende vijf jaar een korting van 100% op de onroerende voorheffing krijgen.

INGRIJPENDE ENERGETISCHE RENOVATIE voor bouwaanvragen vanaf	maximaal E60	maximaal E90
1 oktober 2016 tot en met 31 december 2019	100% korting gedurende 5 jaar	50% korting gedurende 5 jaar
1 januari 2020	100% korting gedurende 5 jaar	

Wie sinds 1 juni 2018 een woning koopt en die binnen de 5 jaar ingrijpend energetisch renoveert, kan genieten van 1% korting op de registratiekosten bij de aankoop van de enige woning. Deze korting vóór de start van de werken geeft je meer kapitaalcracht om te investeren in een energiezuinige woning. Bij aankoop van een woning vanaf 2021 kan ook sloop en heropbouw in aanmerking komen voor het verlaagd tarief van 5%. Spreek er je notaris over aan, zodat hij of zij dat opneemt in je notariële akte.

Let op: om te bewijzen dat het effectief om een IER gaat, moet je voor de start van de werken een bouw-aanvraag indienen. Na afloop van de werken toont het EPC Bouw aan dat je ingrijpend energetisch renoveerde. Als je ingrijpende werken doet, maar geen omgevingsvergunningsaanvraag indient, kom je niet in aanmerking voor de vermindering.

Je kunt de korting op de registratierechten ook retro-actief aanvragen als je de korting niet op het ogenblik van de notariële akte aanvroeg. Als na het verlijden van de notariële akte (voor koopovereenkomsten afgesloten vanaf 1 juni 2018) blijkt dat je effectief de intentie hebt om een IER uit te voeren of ondertussen uitgevoerd

heeft, kun je toch nog de 1% korting op de registratierechten aanvragen. Je dient daarvoor een verklaring in te dienen bij de Vlaamse Belastingadministratie binnen een termijn van 5 jaar.

Wie een IER uitvoert, kan ook genieten van de diverse individuele premies en de totaalrenovatiebonus of de EPC-labelpremie (zie de samenvatting op pagina's 52 en 53).

Meer informatie.

Premies voor beschermde afnemers

Elektriciteit en verwarming zijn basisbehoeften. Om ervoor te zorgen dat iedereen continu kan beschikken over elektriciteit en aardgas, voorziet de energiewetgeving in een aantal sociale maatregelen. De federale overheid heeft in december 2020 aangekondigd dat het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas vanaf februari 2021 gedurende 11 maanden wordt uitgebreid naar een veel ruimere doelgroep waardoor ongeveer 400.000 gezinnen in Vlaanderen hiervoor zouden in aanmerking komen. Naar alle waarschijnlijkheid zal die uitgebreide doelgroep ook in aanmerking komen voor de verhoogde premies voor beschermde afnemers. Beschermde klanten zijn personen die recht hebben op de sociale maximumprijzen voor elektriciteit en aardgas. Voor hen gelden ook extra ondersteunende maatregelen* voor volgende investeringen:

- * Voor de uitgebreide informatie over de inspanningen voor de beschermde klanten, kan je contact opnemen met je netbeheerder (Fluvius).
- ** De premie wordt verdubbeld als je de warmtepomp plaatst ter vervanging van elektrische verwarming of als je woning in een gebied zonder aardgasnet ligt.

- Dakisolatie: 10,5 euro per m².
- Dak- of zoldervloerisolatie in combinatie met asbestverwijdering: 18,5 euro per m²
- Muurisolatie langs de buitenzijde: 45 euro per m²
- Muurisolatie langs de buitenzijde in combinatie met verwijdering van asbesthoudende gevelbekleding: 45 euro/m²
- Muurisolatie in de spouw: 9 euro per m²
- Muurisolatie langs de binnenzijde: 22,5 euro per m²
- Vloer- of kelderisolatie: 9 euro per m²
- Nieuw geplaatste hoogrendementsbeglazing of drievoudige beglazing: 56 euro per m² (maximaal 40% van de factuur).
- Geothermische warmtepomp: 4800 euro (maximaal 50% van de factuur)**.
- Lucht / lucht warmtepomp: 360 euro (maximaal 50% van de factuur)**.
- Lucht / water warmtepomp: 1800 euro (maximaal 50% van de factuur)**.
- Hybride warmtepomp: 960 euro (maximaal 50% van de factuur)**.
- Warmtepompboiler: 360 euro (maximaal 50% van de factuur).
- Zonneboiler: 660 euro per m² (maximaal 48% van de factuur en maximaal 3300 euro).

- Zonnepanelen: 360 euro/kWp voor de eerste 4 kWp en 180 euro/kWp van 4 tot 6 kWp (maximaal 48% van de factuur en maximaal 1800 euro).
- EPC-label premie: Voor woningen bedraagt de premie 6000 euro bij het behalen van label A, 4500 euro voor het behalen van label B en 3000 euro voor het behalen van label C. Voor appartementen bedraagt de premie 4500 euro bij het behalen van label A en 3000 euro bij het behalen van label B. Voor het behalen van label C wordt geen premie uitgereikt.
- Gascondensatieketel: 1800 euro (maximaal 40% van de factuur) voor een gascondensatieketel niet ter vervanging van een stookolieketel; 2500 euro (maximaal 50% van de factuur) voor een gascondensatieketel ter vervanging van een stookolieketel.
- Lager E-peil: 20% hogere E-peilpremie (bouwaanvragen tot eind 2016).
- Jaarlijkse kortingsbon van 150 euro voor de aankoop van een energiezuinige koelkast of wasmachine.
- Energielening aan 0% intrest bij het energiehuis in je buurt

[Meer informatie](#) (van zodra beschikbaar).

Verhoogde premies voor klanten met uitsluitend nachttarief

Vanaf 2021 gelden hogere premies voor wie aangesloten is op het elektriciteitsnet met uitsluitend nachttarief (met exclusieve nachtteller) en energiebesparende

investeringen uitvoert. Deze maatregel speelt in op de verhoogde elektriciteitskosten voor gezinnen met uitsluitend nachttarief ten gevolge van de gefaseerde uitdoving van het uitsluitend nachttarief. Concreet betekent dit dat gezinnen met een exclusief nachttarief vanaf 2021 beroep kunnen doen op verhoogde premies voor de isolatie van daken, vloeren, muren, alsook hoogrendementsbeglazing, warmtepompen en warmtepompboilers.

ISOLATIE en BEGLAZING, premies voor klanten met uitsluitend nachttarief (in euro/m ²)		
	algemene doelgroep	beschermd afnemers
dakisolatie of zoldervloerisolatie	6	10,5
dakisolatie of zoldervloerisolatie in combinatie met asbestverwijdering	14	18,5
muurisolatie buitenzijde	45	45
muurisolatie buitenzijde in combinatie met verwijdering van asbesthoudende gevelbekleding	45	45
muurisolatie in de spouw	7,5	9
muurisolatie binnenzijde	22,5	22,5
vloer- of kelderisolatie	9	9
hoogrendementsbeglazing of drievoudige beglazing	24	56 (maximaal 40% van factuur)

INSTALLATIES, premies voor klanten met uitsluitend nachttarief		
	algemene doelgroep	beschermde afnemers
geothermische warmtepomp*	4800 euro (maximaal 50% van factuur)	4800 euro (maximaal 50% van factuur)
lucht / lucht warmtepomp*	360 euro (maximaal 50% van factuur)	360 euro (maximaal 50% van factuur)
lucht / water warmtepomp*	1800 euro (maximaal 50% van factuur)	1800 euro (maximaal 50% van factuur)
hybride warmtepomp*	960 euro (maximaal 50% van factuur)	960 euro (maximaal 50% van factuur)
warmtepompboiler	360 euro (maximaal 50% van factuur)	360 euro (maximaal 50% van factuur)

(*): de premie wordt verdubbeld als je de warmtepomp plaatst ter vervanging van elektrische verwarming in je hele woning of als je woning in een gebied zonder aardgasnet ligt. Je kan beide verdubbelingen niet cumuleren.

De premies voor de investering in een zonneboiler en zonnepanelen worden niet verhoogd voor klanten met uitsluitend nachttarief.

Huur- en isolatiepremie

De Vlaamse overheid wil slecht geïsoleerde huurwoningen helpen isoleren. Voor huurwoningen bewoond door prioritaire groepen zijn er extra hoge premies voor sociale dakisolatieprojecten, sociale beglazingsprojecten en sociale spouwmuurisolatieprojecten. Bovendien begeleidt een projectpromotor de huurder en de verhuurder bij de voorbereiding en de uitvoering van de werken.

Wie valt onder deze doelgroep?

- Kwetsbare gezinnen: beschermde afnemers, huurders via sociaal verhuurkantoor of OCMW, huishoudens met actieve budgetmeter, prioritaire doelgroep van de 0% energielening, personen met verzoek tot afsluiting gas / elektriciteit bij Lokale Adviescommissie.
- Personen met huurovereenkomsten met een bescheiden huurprijs (528,57 euro en 578,57 euro in centrumsteden of Vlabinvest-gebied).

Welke woningen komen in aanmerking voor deze extra's?

- Alle huurwoningen bewoond door kwetsbare gezinnen.
- Woningen verhuurd door sociale huisvestingsmaatschappijen komen niet in aanmerking.

Hoeveel bedraagt de financiële ondersteuning?

- Er is een forfaitaire premie voor de projectpromotor van 200 euro per uitgevoerd werk (uitzondering voor appartementsgebouwen).
- De investeerder krijgt:
  - maximaal 20 euro per m² geplaatste dak- of zoldervloerisolatie
  - maximaal 12 euro per m² geplaatste spouwmuurisolatie
  - maximaal 85 euro per m² geplaatste hoogrendementsbeglazing.

Voor de volledige voorwaarden en [meer informatie](#)

Collectieve renovatie via projectbegeleiding

Vanaf 2017 werd er een nieuwe maatregel ingevoerd voor collectieve renovatieprojecten. Projectbegeleiders of benovatiecoaches die collectief minstens tien woningen of appartementen begeleiden bij de planning en uitvoering van energiebesparende investeringen, ontvangen hiervoor een vergoeding.

De projectbegeleider zorgt dus vooral voor de ondersteuning van de woningeigenaar bij het realiseren van energiebesparende investeringen. Hij neemt daarbij zoveel mogelijk taken uit handen van de eigenaar, bijvoorbeeld energetische doorlichting van de woning, timing, advies over de energierenovatie en plan van aanpak, meetstaat opmaken, het zoeken van aannemers, werfopvolging, administratieve ondersteuning bij premieaanvragen en financiering ...

Hoeveel bedraagt de vergoeding voor de projectbegeleider?

De projectbegeleider ontvangt per deelnemende woning of appartement een vergoeding van maximaal 600 euro. In appartementsgebouwen daalt de maximale vergoeding vanaf het zesde appartement naar 150 euro per appartement. De vergoeding wordt beperkt tot maximaal 7500 euro voor het gebouw.

Een collectief project bestaat uit minstens 10 woningen of appartementen uit dezelfde straat, gemeente of aanpalende gemeenten die minstens willen investeren in een van de zeven maatregelen uit de totaalrenovatiebonus (zie pagina 33) of een warmtepompboiler.

WIN-WIN

De projectbegeleider neemt heel wat taken uit handen van wie wil renoveren. Hij bekijkt bovendien het totaalplaatje, bijvoorbeeld niet alleen het dak van de woning, maar ook of de later te plaatsen muurisolatie wel vlot kan aansluiten op de te plaatsen dakisolatie.

Door de collectieve aanpak kan de projectbegeleider er toe bijdragen dat de energierenovatiewerken efficiënter, vlotter, kwaliteitsvoller en goedkoper kunnen worden uitgevoerd. De aannemer kan vlotter werken, hoeft

zich minder te verplaatsen en hoeft ook minder tijd te steken in de opmaak van offertes. Ook op de kostprijs voor de plaatsing van stellingen of de collectieve huur van een afvalcontainer kan heel wat bespaard worden.

Als eigenaar heb je meer zekerheid over een vlotte afhandeling van de renovatiewerken en lagere investeringskosten en meer garantie dat de werken afgestemd zijn op je andere renovatiewensen. Bovendien leer je je burens beter kennen.

Hoe kan ik me aanmelden als projectbegeleider?

De netbeheerder (Fluvius) doet regelmatig een oproep voor kandidaat-projectbegeleiders. Er kunnen specifieke accenten gelegd worden naar bepaalde type projecten (bijvoorbeeld spouwmuurisolatie, dakisolatie, warmtepompen). De projectbegeleider moet erkend zijn als energiedeskundige type A of over een gelijkwaardige bouwkundige en technische kennis beschikken, zowel op theoretisch als op praktisch vlak, en ook inzicht hebben in de gefaseerde aanpak van bouwprojecten en in financiering en financiële ondersteuningsmogelijkheden. Van de projectbegeleider wordt verwacht dat hij voldoende communicatief, objectief en commercieel neutraal is.

De projectbegeleider is het centrale aanspreekpunt. De netbeheerder sluit met de projectbegeleiders een samenwerkingsovereenkomst en maakt de nodige afspraken over opvolging en rapportering.

Hoe kan ik deelnemen aan een collectief renovatieproject als burger?

Op de website van de netbeheerder kunnen geïnteresseerde burgers zich aanmelden om aan te sluiten bij specifieke collectieve renovatieprojecten in voorbereiding. Er kunnen ook specifieke oproepen gelanceerd worden. Raadpleeg fluvius.be voor de lopende collectieve renovatieprojecten.

Energielening voor kwetsbare doelgroep

Met een energielening kan je werken financieren waardoor je energie zal besparen in jouw woning of nieuwbouw BEN-woning. Je kan maximaal 15.000 euro lenen. Dit bedrag moet terugbetaald worden over een periode van tien jaar. De intrest bedraagt 0% (JKP 0%).

Wie behoort tot de kwetsbare doelgroep?

Het gaat o.a. om personen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming van het ziekenfonds (klevertje eindigt op 1), beschermde afnemers, personen die het OCMW begeleidt omdat ze de facturen voor gas en elektriciteit niet kunnen betalen, gezinnen met een laag belastbaar inkomen.

Waar vraag je een energielening aan?

De energielening vraag je aan via het energiehuis in je buurt. Bij het energiehuis kan je eveneens terecht voor heel wat energieadvies.

Andere financiële voordelen

Verzekering gewaarborgd wonen

Ben je een hypothecaire lening aangegaan om een woning te bouwen, te kopen of te renoveren? Dan kom je misschien in aanmerking voor de gratis verzekering gewaarborgd wonen.

Wie minstens 12 maanden werkt, kan voor 10 jaar een gratis verzekering afsluiten. Die verzekering helpt je bij de aflossing van de lening als je onvrijwillig werkloos of arbeidsongeschikt wordt.

Alle **informatie** over de verzekering gewaarborgd wonen.

Renovatiepremie

Met de renovatiepremie steunt de Vlaamse overheid eigenaars die een eigen woning van minstens 30 jaar oud willen renoveren, of die een bestaand gebouw willen omvormen tot woning. Aanvragers van de renovatiepremie moeten voldoen aan een aantal voorwaarden. Er geldt onder meer een inkomensgrens.

Je kan de premie aanvragen nadat de werken voltooid en gefactureerd zijn.

De renovatiepremie bedraagt 20% of 30% van de goedgekeurde facturen (exclusief btw) met een maximum van 10.000 euro. De premie wordt gespreid over 2 aanvragen.

Binnen de renovatiepremie zijn er 4 categorieën, met een maximale premie per categorie van 2500 euro:

- structurele elementen van de woning (ruwbouwwerken)
- het dak (eventueel ook in combinatie met een nieuwe dakstructuur)
- het buitenschrijnwerk (ramen [ventilatie-eisen!], buitendeuren, maar geen veranda's)
- de technische installaties (o.a. het plaatsen van een condensatieketel, maar geen zonneboilers, zonnepanelen of warmtepompen)

Meer informatie.

Dim je energiekosten, ga langs bij jouw energiehuis

Vlaanderen telt 19 energiehuizen. Het energiehuis is een initiatief van de Vlaamse overheid, dat je wegwijs maakt in de verschillende (steun)maatregelen voor energie-investeringen en renovatiewerken. Je krijgt er antwoord op vragen zoals:

- Hoe goed scoort mijn woning op het vlak van energiegebruik?
- Welke maatregelen zijn er mogelijk om mijn energiegebruik te doen dalen?
- Voor welke steunmaatregelen kom ik in aanmerking?

Behoor je tot een kwetsbare doelgroep? Dan ga je er ook langs voor een energielening tot 15.000 euro aan 0% intrest.

Meer informatie.

Waar vind ik mijn energiehuis ?

ANTWERPEN

AG Energiebesparingsfonds
Antwerpen
03 217 08 56
energiehuis@antwerpen.be
www.antwerpen.be/ecohuis

Energiepunt Mechelen
015 29 78 92
energiepunt@mechelen.be
www.mechelenklimaatneutraal.be/energiepunt

IGEMO
015 28 60 28
info@stekr.be
www.stekr.be

Igean
03 350 08 08
energie@igean.be
www.igean.be

IOK
014 58 09 91
EnergiehuisKempen@iok.be
www.iok.be/energiehuis

Stadsregio Turnhout
014 44 33 95
wonen@stadsregioturnhout.be
www.stadsregioturnhout.be

LIMBURG

Energiehuis Limburg
089 39 16 60
info@energiehuislimburg.be
www.energiehuislimburg.be

VLAAMS-BRABANT

3Wplus
02 486 64 86
energie@3wplus.be
energiehuis.3wplus.be

IGO
016 31 18 66 / 0471 66 04 27
energiehuis@igo.be
energiehuis.igo.be

OOST-VLAANDEREN

Energiehuis BEA
0800 930 30
Energiehuisbea@aalst.be
www.aalst.be/vzw-bea

Veneco
09 251 22 22
energiehuis@veneco.be
www.veneco.be

SOLVA
053 64 65 20 / 053 64 65 28
energiehuis@so-lva.be
www.so-lva.be/energiehuis

Woonwijzer Waasland
03 500 47 40
woonwijzerwaasland@interwaas.be
www.woonwijzerwaasland.be

De Energiecentrale
09 266 52 00
energiecentrale@stad.gent
www.stad.gent/energiecentrale

WEST-VLAANDEREN

Energiehuis Oostende
059 33 91 30
energiehuis@oostende.be
www.oostende.be/energiehuis

Energiehuis Warmer Wonen
056 24 16 19
energiehuis@warmerwonen.be
www.warmerwonen.be

Energiehuis DVV Westhoek
051 51 93 51
energiehuis@dvvwesthoek.be
www.energiehuiswesthoek.be

De Schakelaar Brugge
050 47 55 13
info@deschakelaar.be
www.deschakelaar.be

WVI
050 64 16 06
energiehuis@wvi.be
www.wvi.be

Voor de meest recente contactgegevens, surf naar www.mijnenergiehuis.be

Verklarende woordenlijst

Je creëert al snel een energiezuinige woning door thermische isolatie aan te brengen. Om luchtlekken, temperatuurschommelingen en koudebruggen of bouwknopen te vermijden, is het belangrijk om geschikt materiaal te kiezen en om de isolatie nauwkeurig en correct te (laten) plaatsen.

- De U-waarde of warmtedoorgangscoefficiënt geeft aan hoezeer een constructiedeel (bijvoorbeeld een wand) geïsoleerd is. Laat de wand veel warmte door, dan is de U-waarde hoog. Is de wand thermisch wel goed geïsoleerd, dan zal de U-waarde laag zijn.
HOE LAGER DE U, HOE BETER GEÏSOLEERD
- De R_d-waarde of warmteweerstand geeft aan hoe groot de weerstand van het isolatiemateriaal is. Als de warmtedoorgang weinig of geen weerstand ondervindt, zal het materiaal weinig of niet isoleren. Ondervindt de warmtedoorgang grote weerstand, dan isoleert het materiaal wel goed.
HOE HOGER DE R_d, HOE BETER GEÏSOLEERD
- De λ-waarde (lambdawaarde) of warmtegeleidbaarheid geeft aan hoe goed een materiaal warmte geleidt. Lig die waarde hoog, dan wordt de warmte goed geleid doorheen het materiaal, maar heeft het materiaal geen goede isolerende waarde. Een hoge lambdawaarde moet je altijd compenseren met een dikkere isolatielaag.
HOE LAGER DE λ, HOE BETER HET ISOLATIEMATERIAAL ISOLEERT
- Een koudebrug of bouwknop is een plaats in het constructiedeel waar de thermische isolatie onderbroken is. Op die plaatsen gaat warmte verloren. Dat geeft aanleiding tot oppervlaktecondensatie en schimmelvorming. Pas daarmee op!
- Spouwmuuren zijn muren die bestaan uit 2 muren (het binnenblad en het buitenblad) en daartussen een open ruimte. Spouwmuuren zijn geïntroduceerd omdat een volle stenen muur (massieve muur) een beperkte vochtwerendheid heeft. Het buitenblad van de spouwmuur doet dus dienst als regenscherm.
- Een onderdak is nodig om de onderliggende dakconstructie droog te houden en de isolatie te beschermen tegen weer en wind. Een onderdak kan bestaan uit onderdakfolie, OSB-platen, vezelcementplaten, ...
- Een dampscherm is een dampremmende laag die op bepaalde isolatiematerialen moet worden aangebracht om condensatievocht tegen te gaan. Het dampscherm moet worden aangebracht aan de warme kant van de isolatie.

Nuttige adressen en verwijzingen

- Zoek je energiepremie op in je gemeente via www.energiesparen.be/subsidies
- Bekijk de voorwaarden voor EPB-plicht op www.energiesparen.be/epb/energieprestatieregelgeving
- Ga na of je recht hebt op de korting op onroerende voorheffing:
www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/kopen-en-verkopen/onroerende-voorheffing
- Raadpleeg de woningpas van je woning op woningpas.vlaanderen.be

Welke info zoek je ?	Wie kan je contacteren ?	Waar en hoe ?
Wetgeving, energiebesparing, klimaat, energiepremies, zonnekaart, EPB, EPC, renteloos renovatiekrediet, energielening, verlaging broeikasgasemissies, digitale meter	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA)	Koning Albert II-laan 20, bus 17, 1000 Brussel www.energiesparen.be veka@vlaanderen.be bel gratis 1700 (elke werkdag van 9 tot 19 uur)
Renovatiepremie	Wonen-Vlaanderen	Havenlaan 88, bus 40, 1000 Brussel www.wonenvlaanderen.be wonen@vlaanderen.be bel gratis 1700 (elke werkdag van 9 tot 19 uur)
Renteloze lening voor energiebesparende investeringen (energielening) en informatie over energiebesparing	Energiehuis van je gemeente	Ga na of je in aanmerking komt voor een energielening op www.mijnenergiehuis.be of bij je gemeentebestuur
Aanvraagformulier premies netbeheerder, collectieve renovatieprojecten	Fluvius	www.fluvius.be
Informatie, vorming, publicaties over bio-ecologisch bouwen en wonen	VIBE vzw Vlaams Instituut voor Bio-ecologisch Bouwen en Wonen	Turnhoutsebaan 139a, 2140 Antwerpen www.vibe.be info@vibe.be 03 218 10 60

Welke info zoek je ?	Wie kan je contacteren ?	Waar en hoe ?
Praktische informatie over duurzaam bouwen	Centrum Duurzaam Gebouwbeheer (CDG)	Marktplein 7, bus 1, 3550 Heusden-Zolder www.gebouwbeheerder.be info@gebouwbeheerder.be
Informatie, advies en vorming over energieneutraal bouwen	Pixii, Kennisplatform Energieneutraal Bouwen	Turnhoutsebaan 139a, 2140 Antwerpen www.pixii.be info@pixii.be
Informatie over premies, bouwadvies, duurzaam bouwen	Provinciale Steunpunten Duurzaam Wonen en Bouwen	Antwerpen: Kamp C www.kampc.be info@kampc.be 014 27 96 50
		Limburg: DuboLimburg www.dubolimburg.be info@dubolimburg.be 011 39 75 75
		Vlaams-Brabant: Steunpunt Dubovlaamsbrabant www.dubovlaamsbrabant.be steunpuntdubo@vlaamsbrabant.be 016 26 72 78
		Oost-Vlaanderen: Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen Oost-Vlaanderen www.bouwwijs.be dubo@oost-vlaanderen.be 09 267 78 07
		West-Vlaanderen: Acasus www.acasus.be adviesloket@west-vlaanderen.be 058 77 90 13

Individuele premies van je netbeheerder voor eindfacturen vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021

investering		voorwaarden voor de premie (detailinfo op www.energiesparen.be/subsidies)	geplaatst door	premie (iedereen)	premie (beschermd afnemer)	premie (uitsluitend nachttarief)	premie (beschermd afnemer en uitsluitend nachttarief)
isolatie	dak of zoldervloer	R _d -waarde minstens 4,5 m ² K/W	aannemer	4 € /m ²	10,5 € /m ²	6 € /m ²	10,5 € /m ²
	dak of zoldervloer (asbest)	isolatie R _d -waarde minstens 4,5 m ² K/W + verwijderen asbesthoudende dakbedekking / onderdak	aannemer	12 € /m ²	18,5 € /m ²	14 € /m ²	18,5 € /m ²
	buitenmuur via buitenzijde	R _d -waarde minstens 3,0 m ² K/W	aannemer	30 € /m ²	45 € /m ²	45 € /m ²	45 € /m ²
	buitenmuur via buitenzijde (asbest)	isolatie R _d -waarde minstens 3,0 m ² K/W + verwijderen asbesthoudende gevelbedekking	aannemer	38 € /m ²	45 € /m ²	45 € /m ²	45 € /m ²
	spouwmuur	lambdawaarde maximaal 0,065 W/mK, volledige spouw gevuld, spouw minstens 50 mm	STS aannemer	5 € /m ²	9 € /m ²	7,5 € /m ²	9 € /m ²
	buitenmuur via binnenzijde	R _d -waarde minstens 2,0 m ² K/W, architect of aannemer met certificaat van bekwaamheid of aspirant	aannemer	15 € /m ²	22,5 € /m ²	22,5 € /m ²	22,5 € /m ²
	vloer / kelder	R _d -waarde minstens 2,0 m ² K/W	aannemer	6 € /m ²	9 € /m ²	9 € /m ²	9 € /m ²
	hoogrendementsbeglazing of drievoudige beglazing	U-waarde van maximaal 1,0 W/m ² K	aannemer	16 € /m ²	maximaal 40% van de factuur: 56 € /m ²	24 € /m ²	maximaal 40% van de factuur: 56 € /m ²
installatie	condensatieketel	productlabel B of beter (CE markering)	aannemer	geen	zie tabel op pagina 26	geen	zie tabel op pagina 26
	warmtepomp	bij het plaatsen van een warmtepomp in een gebied zonder aardgasnet of ter vervanging van elektrische verwarming verdubbelt het premiebedrag; deze verdubbeling wordt slechts eenmaal doorgerekend	aannemer	per wooneenheid en maximaal 40% van de factuur: <ul style="list-style-type: none"> 4000 € geothermisch 1500 € lucht-water 800 € hybride lucht-water 300 € lucht-lucht 	per wooneenheid en maximaal 50% van de factuur: <ul style="list-style-type: none"> 4800 € geothermisch 1800 € lucht-water 960 € hybride lucht-water 360 € lucht-lucht 	per wooneenheid maximaal 50% van de factuur: <ul style="list-style-type: none"> 4800 € geothermisch 1800 € lucht-water 960 € hybride lucht-water 360 € lucht-lucht 	per wooneenheid maximaal 50% van de factuur: <ul style="list-style-type: none"> 4800 € geothermisch 1800 € lucht-water 960 € hybride lucht-water 360 € lucht-lucht
	warmtepompboiler	Niet cumuleerbaar met een zonneboiler. Enkel cumuleerbaar met warmtepomp indien de warmtepompboiler eerst geplaatst wordt.	aannemer	per wooneenheid en maximaal 40% van de factuur: 300 €	per wooneenheid en maximaal 50% van de factuur: 360 €	per wooneenheid en maximaal 50% van de factuur: 360 €	per wooneenheid en maximaal 50% van de factuur: 360 €
	zonneboiler	niet cumuleerbaar met de warmtepompboiler	aannemer	per wooneenheid maximaal 2750 € en maximaal 40% van de factuur: 550 € /m ²	per wooneenheid maximaal 3300 € en maximaal 48% van de factuur: 660 € /m ²	per wooneenheid maximaal 2750 € en maximaal 40% van de factuur: 550 € /m ²	per wooneenheid maximaal 3300 € en maximaal 48% van de factuur: 660 € /m ²
	zonnepanelen	vermogen omvormer ≤ 10 kVA	aannemer	maximaal 1500 € en maximaal 40% van de factuur: <ul style="list-style-type: none"> eerste 4 kWp: 300 € 4 tot 6 kWp: 150 € 	maximaal 1800 € en maximaal 48% van de factuur: <ul style="list-style-type: none"> eerste 4 kWp: 360 € 4 tot 6 kWp: 180 € 	maximaal 1500 € en maximaal 40% van de factuur: <ul style="list-style-type: none"> eerste 4 kWp: 300 € 4 tot 6 kWp: 150 € 	maximaal 1800 € en maximaal 48% van de factuur: <ul style="list-style-type: none"> eerste 4 kWp: 360 € 4 tot 6 kWp: 180 €
	EPC-labelpremie	voor woningen met label E of F en die binnen 5 jaar minimaal label C halen voor wooneenheden met label D, E of F en die binnen 5 jaar minimaal label B halen	-	woningen: <ul style="list-style-type: none"> label A: 5000 € label B: 3750 € label C: 2500 € appartementen: <ul style="list-style-type: none"> label A: 3750 € label B: 2500 € 	woningen: <ul style="list-style-type: none"> label A: 6000 € label B: 4500 € label C: 3000 € appartementen: <ul style="list-style-type: none"> label A: 4500 € label B: 3000 € 	woningen: <ul style="list-style-type: none"> label A: 5000 € label B: 3750 € label C: 2500 € appartementen: <ul style="list-style-type: none"> label A: 3750 € label B: 2500 € 	woningen: <ul style="list-style-type: none"> label A: 6000 € label B: 4500 € label C: 3000 € appartementen: <ul style="list-style-type: none"> label A: 4500 € label B: 3000 €

Benieuwd hoe goed of slecht je woning scoort?

Test het EPC online via <https://apps.energiesparen.be/test-uw-epc>. Deze tool vergelijkt je woning met gelijkaardige woningen in de buurt en biedt nuttige tips en doorverwijsadressen om aan de slag te gaan.

Verantwoordelijke uitgever: Luc Peeters
Administrateur-generaal
Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
Koning Albert II-laan 20 bus 17
1000 Brussel

Drukwerk: drukkerij Hendrix
Depotnummer: D/2020/3241/328
Uitgave: maart 2021

VLAAMS
ENERGIE- &
KLIMAATAGENTSCHAP